№ 3. Treschdeen, 20. Janwarî. 1893.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 20, un pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, Helmsinga namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku raksta rindinu; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.

Maksâ, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Maksâ, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7.

Redakzijas adrese:
Jelgawâ, Walles eelâ № 7.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, „Latw. Aw." ekspedizijâ. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahmatu bodê, pee tirgus platscha. — **Bauskâ:** Steina kga apteekâ un Ed. Drengera kga bodê. — **Talsôs:** J. Hirschmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga grahm. bodê. — **Wentspilî:** R. Autmana kga grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidofska kga un E. Baldrina kga bodês. — **Saldû:** Stepermana kga grahm. bodê.

72. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana kga grahmatu bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Moffes kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Kâ lai glahbjamees no dilona?

(2. turpinajums.)

2. Deriga bariba.

Preeksch ustura zilwekam der: a) ol'baltuma weelas, kâ gaża, olas, siwis; b) tauki; c) ogłuhidrati, kâ maise, miltu ehdeeni, kartufeli, sirni, pupas, saknes u. t. j. pr.; d) uhdens un daschadas sahlis.

Ol'baltumu zilweks usnem preeksch tam, lai waretu organu kanninahm ol'baltumu, kuru tee zaur darboschanos pasaudê, atlihdsinat. Tauki der kermenam (jeb meesai) preeksch siltuma, un proti, tee dod siltumu zaur to, ka wini, pirmam kahrtam, meesu eeslehdz un eekschejo siltumu nelaisch ahrâ, un, otram kahrtam, ka tiklab tauki, kâ ogłuhidrati top meesâ sadedsinati, un zaur sadegschanu rada siltumu. Bez tam wisas trihs weelas rada kermenâ kusteschanahs spehku, zaur kuru indirekti jeb aplinkus ari siltums top radits. Uhdena un sahls kermenam waijadsigs.

Ja nu jau weselam zilwekam uz to jaraugahs, ka tas nebauda weenpusigus ehdeenus, bet tam jaisleetâ minetahs weelas tahdâ wihsê, ka no ikkatras peenahziga dała meesai top peewesta, tad dilona slimam turklaht wehl sewischki eewehrojumi derigi. Proti: ja kermenâ pa daudz ol'baltuma weelu top usnemtas, tad pahrejais ol'baltums top drihsâ laikâ organismâ jeb meesâ isnihzinats. Pee tam bahrgo organu (aknu, neeres un sirds) kanninas tikai top pa daudz darbinatas. Turpretim tauki, ja wini leelâ mehrâ teek usnemti, netop no meesas isnihzinati, bet top tajâ sakrahti un pehz waijadsibas isleetati. Ogłuhidrati, kad winus masumâ usnem, top ari isnihzinati, turpretim daudzumâ ari rada taukus. Pehz schi peerahdijuma dilona slimam waijaga wairak tauku un ogłuhidratu usnemt, nekâ weselam zilwekam.

Ol'baltums, uhdens un sahls der tai paschâ mehrâ, kâ weselam. Trekus ehdeens (tihri tauki un ogłu hidrati) ir jo derigs. Deemschehl, dilona slimaju kungis un wehders pa leelakai dałai taukus labi nepanes. Tapehz ir peederigo usdewums, taukus dasch'daschadâs weidâs un formâs slimajam zelt preekschâ: kâ swaigu sweestu, krehjumu — treknâs sostês u. t. j. pr.

Labakais dsehreens ir peens, — tihrs, swaigs, nenokreets peens; jo winsch satura ehdeena dałas, proti: ol'baltumu (kaseïnu un albuminu), taukus, ogłuhidratus (peen'zukuru), uhdeni un sahli. Ja tahdi ehdeeni, kas naw schkidri, slimam pa daudz reebigi, tad ir jamehgina, wairak peenu dsert. Ar masumu eesahkot, dascham slimam ir isdewees, wairak stopu pa deenu isdsert. Tâ darot, spehki ir peenehmuschees, tâ ka ehstgriba palikusi labaka. Kam nahkahs gruhti, pat peenu eedsert, tas lai to dser tikai pa malzinahm, ik pa 10 waj 15 minutehm reis. Weenumehr naw labi, glahsi waj kruhsiti peena uz weena wilzeena isdsert, tâ kâ to dara ar uhdeni un alu, — jadser pa malzinahm, tâ ka lai peens dabon sajauktees ar seekalahm un ar tahm kopâ top norihts. Ja slimais tihru peenu nepanes, tad war peenam peelikt daschadas weelas, kuras garschu pahrlabo. Par peem. peenu war dsert ar selteri waj sodâ un ziteem minerala uhdeneem. Kad naw eespehjams, minerala uhdenus dabut, tad ari war tihrito sodâ (weenu tehjas karoti uz pusstopa peena) peelikt klaht. Ne-eewehrojot to, ka minetahs weelas peenam labaku garschu dod, tahs ari medizinas sinâ derigas; jo winas atweeglina isklepo-schanu, zaur to, ka tahs atmihkstina gkotas. Bez tam ari war peelikt klaht, garschas dehl, tehju, kafiju, kakao (schokoladi), konjaku un sahli. Bet ja peens ari ar schihm klaht peeliktahm weelahm slimajam reebigs, jeb tas warbuht peenu pawisam apnizis, tad winsch war is peena taisitus dsehreenus, kefiru un kumisu, leetat. Kefirs ir katram slimajam weegli sasneedsams. Apteekâs ir sehnites dabonamas, zaur kurahm peens par kefiru pahrwehrtams. Kefira sagatawoschanu katrâ apteekâ pateiks. Kumiss turpretim ir grûhtaki dabonams; jo winsch top is kehwju peena, it ihpaschi is stepju kehwju peena, no Tatareem sagatawots. Tagad tas gan ari top zitâs weetâs taisits. Tahda weeta ir weselo-schanahs eestahde pee Dinaburgas, tâ sauktâ Pogułanka. Pee kefira un kumisa sagatawoschanas peenâ atrodoschais peen'zukurs top pahrwehrsts alkoholâ, ogłu un peena skahbê. Beidzamâ sakupina kaseïnu (sieera weelu). Peena skahbes dehl, schee dsehreeni ir skahbi, kaseïna dehl, beesi, ogłu skahbes dehl, putoschi. Kumisam ir daudz wairak alkohola, nekâ kefiram. Abi ir wehderam weegli sawahrami jeb sagremojami.

Ir ihpaschi derigi dsehreeni dilona slimam ir alkohola dsehreeni, — wislabakee: wihns un konjaks. Turpretim alus ir kaitigs, tapehz ka tas satura daudz tâ sauktâ fuseła, kas plauschu slimajeem łoti kaitigs. Alkohols ir derigs: a) kâ patihkams, gahrds dsehreens; b) kâ ehstgribas weizinatajs; c) winsch masina dahrgo organu kanninu strahdaschanu un zaur to aistaupa ol'baltumu; d) ihpaschi kad winu leelâ mehrâ usnem, tas masina karstumu, un zaur to jo derigs tahdeem slimeem, kam jau karstums jeb drudzis; e) winsch weizina sirds strahdaschanu. Ne-eewehrojot alkohola daudzkahrtigahs labahs ihpaschibas, tam, kâ wiseem sinams, ari ir launas, un tamdehł to nebuhs leetat bez ahrsta sinas. Zitadi, ja uz bagatu sihmejahs tas wahrds: „Ehd, kas tew tiht", un uz nabagu: „Ehd, kas tew ir", — tad dilona slimam noder schis: „Ehd, zik eespehji!" Proti, ja tew naw ja-apwaizajahs ar naudas maku, tad ehd: „zik ween wehderam eespehjams".

Daudzkahrt dilona slimeem ne buht negribahs ehst, bet wisa bariba teem turpretim jo reebiga. Tapehz peederigeem un kopejeem nebuhs taupit puhlinus, ehdeenu pehz eespehjas pataisit gahrdu, un slimu laipni peerunat, lai tas ehd. Slimajam pascham jamehgina, ihgnumu pret baribu uswaret un pespeestees pee ehschanas. Noder labaki, beeschaki pa masahm dałahm ehst, nekâ retaki un daudz uz reisu. Lai isnahk 5 lihdz 6 reisas pa deenu, — lai ehd pa diwahm stundahm reisi. Katrs kumosinsch, katrs malzinsch, kurus norihsi, tewi spehzinahs, tew palihdzehs uz preekschu, sawu mehrki sasneegt, — proti, dahrgo weselibu atdabut, dsihwibu usturet.

3. Uhdens.

Uhdens noder masgaschanas sinâ. Winu leetâ siltu un aukstu, dehł tihribas un meesas apzeetinaschanas. Remdens uhdens, ar kuru netihrumus un sweedrus nomasgâ, attaisa pores (zaurumiņus) zilweka ahdâ, zaur ko ahdas isgaroschana top weizinata. Auksts uhdens, ar kuru zilweku slapina un apleij, to padara spirgtu un apzeetina pret sa-aukšteschanos. — Schai weetâ wehl japeemin, ka ari ledus dilona slimu ahrsteschanas sinâ ir swarigs lihdzeklis. Puhsli ar ledu tahdeem slimeem, kam ir drudzis, usleek uz sirds weetu. Zaur to sirds top spehzinata, tâ ka ta labaki strahdâ un palihdz organismam, slimibu pahrspeht. Esam wairak reisu peedsihwojuschi, ka drudzis tahdâ wihsê teek masinats un pa kahdahm deenahm waj nedełahm pawisam pahrwarets. Uhdeni un ledu nebuhs leetat bez ahrsta.

4. Kreosots un zitas sahles.

Kreosotu (kâ ari karbolu) sagatawo is oglehm. Winu dser, peenâ waj wihnâ eepilinatu, waj norij apteekas sagatawotos grandinôs un kapselês. Peedsihwojumi ar schihm sahlehm ir daschadi. Sommerbrodts, Breslawas profesors, jo bedzigus wahrdus runâ kreosotam par labu. Winsch to atsihst kâ kahdu ihpaschigu lihdzekli pret diloni un domâ, ka tas bez schahdahm ihpaschibahm, kâ ehstgribas weizinaschanas, iskleposchanas paweeglinaschanas un wispahrigas meesas spehzinaschanas, wehl daschas zitas swarigas ihpaschibas satura. Winsch ari domâ, ka tas slimais, kas jo daudz kreosota war usnemt, jo droschi isweselosees. Ziti dakteri turpretim naw weenis prahtis ar Sommerbrodtu. Schee atsihst kreosotu gan kâ kahdu labu, bet ne buht par sewischku lihdzekli preeksch dilona slimeem. Wini gan pee dascheem slimeem tos paschus panahkumus sasneedz, kâ Sommerbrodts, bet turpretim pee ziteem peedsihwo, ka ehstgriba paleek masaka, slimajeem nahk sliktas atraugas, iskleposchana ne buht nelabojahs un drudzis nesuhd, — ja, daschi slimi dabuja zaur kreosota leetaschanu jo swarigu neeru kaiti. Tapehz naw nekahdâ sinâ eewehlams, ka kreosotu leetâ bez ahrsta preekschraksteem un ahrsta usraudzibas. Ari daschas zitas sahles, kas pee daschahm slimibas sihmehm (simptomeem) derigas, isleetâ pee dilona slimeem. Par peem. gkotas atmihkstina minetais sodâ, jodkalis, wemjamahs sahles masâ mehrâ u. t. j. pr. Pret sahpehm noder morfiums un opiums. Krehpas pamasina un kahseschanu atweeglina — terpentins, darws (darwa graudini) u. t. j. pr. Daschi slimajee peenemahs meesâ zaur arsenika leetaschanu u. t. j. pr. Wisas minetahs sahles bez ahrsta naw leetajamas.

5. Wispahriga peenahziga meesiga un gariga istureschanahs.

Nepeeteek wis, ja slimais augschminetos lihdzekłus pareisi leetâ. Wisai wina istureschanai waijaga buht zitadai, nekâ pee wesela zilweka, — tad tikai winsch ir wisu to padarijis, ko winsch pehz labakahs apsinas wareja darit, lai waretu diloni apkarot. Kâ ja-isturahs, to waram wispirmak diwôs wahrdôs isteikt. Proti: buhs spehkus taupit un meesu wingrinat, — un zaur to spehkus pawairot. Wispahrigus preekschraksstus schai sinâ newaram dot; jo wisi dilona slimee naw weenadi saslimuschi un ne-atrodahs weenadôs apstahkłôs. Pee weena sehrga nupat sahkusees, pee otra jau dsili eesaknojusees, un trescham gandrihz jau nahwe klaht. Schis ir bez zitas kahdas meesas kaites, — tam wehl ir zita waina. Schis ir paradis rokas darbu, — tas ir strahdajis ar galwu. Schim ir weegla dsihwe bijusi, — tam grûhta. Katrâ atgadijeenâ wispahrigai istureschanai waijaga buht sawadai, un lihdzekli sawadi ja-isleetâ. Wispahrigi nemot, gauschi saslimuscham buhs wairak pirmo leetu eewehrot, proti: spehkus taupit, turpretim weegli saslimuscham — otru, proti: wingrinatees.

Wisa kusteschanahs, strahdaschana un darboschanahs, pee kuras zilweks nogurst, — wiswairak tahda, pee kuras dahrgi organi, sirds un plauschas, nogurst, — ir kaitiga. Saprotams pats no sewis, ka schai sinâ pa leelakai dałai tikai slimais pats warehs noswehrt, zik tas eespehj, zik nê. Kaitigi ir, wispahrigi nemot: grûhtu darbu strahdat, grûhtas nastas nest, — bet tâpat ari tahds darbs neder, kur daudz jasehsch uz weetas un ar galwu jastrahdâ. Kaitigi ir — sakratischana un satrihzinaschana, par peem. ne-

Paspahrnê.

Sinas

pahr 1892. gadâ drukatahm latwiskahm grahmatahm, ko „Latweeschu draugu beedribas" gada-sapulzê Widsemes direktors, mahzitajs Döbners, lasija preekschâ.

(2. turpinajums.)

Otra leelaka grahmata ir: „Puhrs, darinats un peelozits ar populari sinisteem apzerejumeem. II.", sastahdits no Latweeschu studenteem Tehrpatâ, Pehterburgâ un Maskawâ.

Schi gada „puhrâ" mums ir schee raksti: „Preekschwahrds" no J. Kaulina, „Peemina nomiruscham Eduardam Weidenbaumam", „Wehstures likumi" no A. Dauge, „Walodas attihstischanahs" no R. Jürgena, „Meschs un lauks" no K. Kasparsona, „Par wihra un seewas stahwokli pee latweescheem pagahjuschôs gadu simtenôs" no Th. Bredenfelda, „Par seeweeschu isglihtibu" no K. Waltera, „Leelu wihru psikologija" no M. Br., „Nerwu-sistemas attihstiba dabâ" no J. Alkschna, „Wairak gaismas" no E. Weidenbauma, „Siltuma un aukstuma eespaids uz zilweka" no E. Fr., „Druszinas is dabas saimneezibas" no P., „Puku mihlestiba" no J. Behrsina, „Psikofisika" no A. Krumberga, „Par nepilngadejeem noseedzneekeem" no J. K., „Par nahwes sodu" no M. Krajewska. — Preekschwahrdâ ir sazits: „Daschi Puhra pirmas burtnizas pahrspreedeji mums pahrmeta, ka muhsu raksti esot sazereti łoti grûhtâ walodâ, tee ne-esot populari, lai gan tâ sauzotees." — Tâ ari es pehrngadâ pahr „puhra" pirmo grahmatu biju spreedis. Tas pahrmetums nu top atraidits, kâ rakstitajs saka, „tik atrehkinot daschas weetas, kam nebija lemts sawâ pirmajâ pilnigumâ stahtees lasitajeem preekschâ". — Tad tahłak lasams: „Mehs atsihstam tik tahdus rakstus par nepopulareem, kas pahrrunâ leetas, kam preeksch wispahribas naw swara un turklaht nogremdejahs sihkumos, kas ikdeenischkâ dsihwê nepasihstami un zaur domaschanu ween nesasneedzami, kâ ari tahdus rakstus, kam domu sakara waj nu pawisam naw, waj ari kuras domas sarotitas ar formulam un ne-isprotamas gudribas saischkeem. Puhrâ tahdu rakstu naw." — Waj teescham naw? Kas „puhru" zauri islasihs, tas atradihs gan rakstus, „kam preeksch wispahribas naw swara", un kas „nogremdejahs sihkumos, kas ikdeenischkâ dsihwê nepasihstami un zaur domaschanu ween nesasneedzami," ari tahdus, „kuros domas sarotitas ar formulam". „Mitologiskâ skize: „Meschs un lauks" — preeksch wispahribas naw no nekahda swara"; jo lasam, ka „peruani sauz pehrkoni kumkumnij, kafri duduma, oteeschi grongron" un tâ wehl zitas tautas, — tad tee ir sihkumi, „kas ikdeenischkâ dsihwê nepasihstami un zaur domaschanu ween nesasneedzami". Un kapehz gan schos sihkumus preekschâ stahda? Tapehz ka ta ir sinibas metode, schos par peerahditajeem leetat, lai tad wispahrigu galaspreedumu waretu taisit, kas paleek formula spehkâ. Tad nu Puhra raksti pehz pascha spreeduma ir tomehr nepopulari. Jeb waj warbuht tamdehł populari, kâ tur ne-atrodahs weetas, „kam domu sakara waj nu pawisam naw, waj ari kuros domas sarotitas ar ne-isprotamas gudribas saischkeem"? Tahdi raksti nebuhtu netik ween nepopulari, bet gluschi aplami. Rakstitajam ne-isdewahs noteikt, kahdi lai ir populari raksti. Bez „sihkumeem" un „formulahm" nekad newarehs istikt sinisKâ rakstâ, bet tik ween jaraksta wiseem weegli saprotama waloda un jaleetâ wiseem weegli saprotami peerahdijumi. Ari tâ nebuhs, ka populari raksti arweenu „no swara preeksch wispahribas". Daschs raksts pahr leetu, kas no nekahda leela swara „preeksch wispahribas", isdodahs tik patihkams, ka winam sanahk daudz lasitaju. Bet tâ patihkami un weegli saprotami pahr leetahm waj ar swaru, waj bez swara rakstit, naw weegli. Bet tamdehł lai „Puhra" sastahditaji sawôs puhlinôs nepeekuhst. Puhrâ ir daschi pateesi populari raksti; ihpaschi par tahdeem ir skaitami tee raksti: „Meschs un lauks" un „Par wihra un seewas stahwokli pee latweescheem pagahjuschos gadu simtenos." Abôs daudz ir leetatas tautas-dseesmas. Bet ari teem ziteem raksteem atradisees sawi lasitaji, kas waj zaur weenu, waj zaur otru, kâ nu leeta katram patihk, zauri ispuhlesees un mahzibas no ta mantos. Łoti ir teizams, ka ir rakstits pahr tik daschadeem preekschmeteem, un zaur grahmatas lehtumu, par 30 kap. 248 lapas puses, leelâ formatâ, „Daugaweeschi", kâ apgahdneeki, sewim lasitaju pateizibu ir ispelnijuschees.

Wehl kahda masa grahmatina ir:

Populari-sinatnisku rakstu krahjums, „Deenas Lapas" isdewums. — Uz 62 lapas pusehm schê ir usnemti trihs isstrahdajumi: 1) „Domas par jaunlaiku literaturu", 2) „Zeetuma eedsihwotaji" un 3) „Semkopibas attihstibas-gahjeens". Wisi 3 raksti ir pateesi populari. Tas raksts: „Domas par jaunlaiku literaturu", gaischi isskaidro, kas ir realisms literaturâ, un kâ winsch isschkirahs no naturalisma. Pahr Latweeschu literaturu spreesdams, winsch atmet to pahrleeku idealismu, kas darbojahs ar „deewu dehleem" un „saules meitahm", un stahstôs to romantiku, kas grib gan tehlot lauschu dsihwi, bet tai eejauz juhtas un notikumus, kas weenkahrschai dsihwei ir sweschi. — Tas raksts: „Zeetuma apdsihwotaji", atstahsta pehz Franzuschu ahrsta Laurenta eewehrojumeem, ka zeetumneeki esot jaschkir uz diwahm schkirahm: weena tahda, kas ar weseleem prahteem noseeguschees, — tee zaur sodu labojahs un reti otru reisi nahk zeetumâ, — un otra schkira tahda, kam prahtâ kahds truhkums, tâ ka wini kâ traki uz nedarbeem un arweenu atkal dabon apmeklet zeetumu. — Treschais raksts: „Semkopibas attistibas gahjeens", ari ir deewsgan pamahzoschs.

Otra wehl masaka grahmatina, ari „Deenas Lapas" isdewums, ir: Sinatne un dsihwe, 1. burtniza, 53 masas lapas puses. — Winâ diwi ihsti patihkami raksti: „Augu walsts zihnâ pret kustoneem" un „Augu walsts sabeedribâ ar kustoneem", un tad wehl raksti, kas sihmejahs uz koleeri, proti: „Koleras bakterijas", „Dsihwokłu desinfezeschana" un „Koleras wehsture"; tikai schê nu newar tikt gudrs, waj tahs koleera bakterijas nahk pa uhdeni, waj pa gaisu. Schinî masâ rakstiņu-buhdinâ pahr scho jautajumu tik leela nesatiziba atrodahs, ka lasitajeem jaschehlojahs pahr to, ka isdewezi schinî leetâ sawâ grahmatâ naw papreekschu meeru nokahrtojuschi, pirms winu drukâ dewa, lai lasitajs galu galâ tad sinatu, ko tizet.

Wehl peeminam pirmo grahmatu latwiski, kas usteiz homeopatiskas sahles: Padomneeks katram slimneekam, kâ jadzeedinâs ar homeopatiskahm sahlehm. Pehz daudz ahrstu padomeem sarakstits no Lapmescha", 32 lapas puses.

Wehl peeminama grahmata: „Pirma palihdsiba peepeschôs nelaimes atgadijumôs", sarakstita no medizinas studenta Strantsela, un otra grahmatina: „Par lauku eedalischanu", ko sastahdijis mahzits semkopis J. Maswersits. — Abas grahmatinas ir apgahdatas no Rig. Latw. Beedr. Sin. Kom. derigu grahmatu apgahdaschanas Nodałas un ir łoti lehtas, pirmâ 15 kap. un otra 5 kap.

(Turpmak wehl.)

ehrtôs ratôs brauzot, pakrihtot. Kaitigi ir — lihds nogurschanai eet. „Neskreij nekad! Eij rahmeem sokeem!“ — tee ir wahrdi, kas noder katram dilona slimam. Eijot, elposchanai naw jatop ahtrakai, nekà ta zitkahrt mehds buht, firdij naw japukst ahtraki, nekà zitkahrt. — Tahdeem slimeem, kam drudsis, wislabakais — gluschi rahmi un klusu isturetees, wiswairak tais stundâs, kur drudsis sasneedsis jo augstu pakahpeenu. Ar karstuma glahsi, jeb termometeri, kuru zetortdak'stundas laiku padusê tura, tagad mehds meesas siltumu ismehrot. Pehz ta war noskahrst, waj ir drudsis, waj nè, — kad tas sasneeds wairak grahdu, un kad suhd. Pee jo leela drudscha ahrsti mehds slimajam likt gultâ gulet. Zitkahrt rahmi staigat un kustetees, tikmehr, zik to war isdarit, bes ka nogurtu, ir ļoti labi un derigi, wiswairak ja tas noteek ahrâ, swaigâ gaisâ. Rahmi kahpt pret kalnu ir jo derigi. Tas spehzina sirdi, un zaur to ari plauschas. Eijot un kahpjot ja-apsehschahs un ja-atpuhschahs pirms nogurschanas. Ja nepawisam nespehji eet, bes ka nogursti, tad wismasakais pasehdi waj paguli ahrâ ehrtâ krehslâ kahdu laizinu. — Daudz runat, ir kaitigi, wiswairak eijot un aukstâ laikâ, ahrâ, waj aukstâs telpâs, — labakais slimajam, aukstumâ pawisam zeest klusu. — Turpmak dilona slimam labi ja-eewehro meesas tureschana. Mugurai un kruhtim, zilwekam staigajot, sehdot un gulot, naw jabuht salihkuschahm, bet taisnahm. Sehdot, mugura japeespeesch pee ehrtas lehnes. Gultai waijaga buht pehz zilweka auguma peeteekoschi platai un garai, gulas weetai pawisam lihdsenai, ne wis bedrainai, nelihdsenai. Nei tschubu maisi, nei pehli ir derigi, bet labi pazeetas un lihdsenas matrazes, — wislabakais zeetas sederu matrazes.

(Turpmak wehl.)

No ahrsemehm.

Wahzija. Berlinê jo leelskas preeku deenas zauru nedeku bijuschas, pee kurahm lihds ar keisara dsimtu daudz zitu waldineeku waj winu peederigee peedalijuschees. Keisara jaunakahs mahsas Margreetas kahsas, ar Hesenes prinzi Fridriki Kahrli, tika isrihkotas, un diwi deenas pehz tam keisars swineja sawu dsimuma deenu. Starp dascheem ziteem augsteem weeseem ari Kreewijas Tronamantineeks atradahs, kas ar sposcheem godeem tika usnemts. Netik ween ahrsemju awises, bet ari muhsu laikraksti pahrpilditi ar swehtku aprakstеem un telegramahm, kas apleezina, ka Berline ilgi tahdus lepnus isrihkojumus naw peedsihwojusi, kahdi tagad 'tur weselu nedeku wilkahs.

Dahnijas kehninsch, kas us Wahzijas keisara mahsas kahsahm bija eeluhgts un ari nodomajis un apsolijees us Berlini atbraukt, to newarejis isdarit, tamdehl ka juhra aissalusi un no Dahnijas salas us zeetsemi newar tikt pahri.

Leelais sals Eiropas reetrumôs tagad sahk atlaistees. Berlinê isgahjuscho nedel' leetus lijis, un daschâs Wahzijas weetâs jau upes sahk pamasam pluhst.

Anglija. Egiptes jaunà kediwa naidigà istureschanahs pret Angleem, teem radijusi leelu nemeeru, un waldiba steigusees, kara spehkus aissuhtit us Egipti. Franzija gan nu ari mehginajusi eemaisitees schinî leetâ, sazidama, ka wina to nezeetischot, ka Angli Egiptê rihkojahs tik patwaligi un kediwam nelauj, pehz pascha patikschanas sawus ministerus eezelt, — bet Angļu waldiba us to itin ihsi un strupi atbildejusi, ka wina to darischot, kas tai isleekotees par derigu preeksch kahrtibas ustureschanas Egiptê.

Franzija. Panamas prahwâ apwainoto skaits ar laiku tapis tik leels, ka waldiba un teesa ir tais domâs, ka leetu nemas newareschot pabeigt, un tamdehl nu ismekleschanas gribot aprobeschot, t. i. us preekschu nekahdus apwainotos wairs nesaukt pee atbildibas. Sinams, ka tee, kuri jau tikuschi apsuhdseti un apzeetinati, pahr tahdu isteesaschanas neweenadibu sazel leelas brehkas un waldibai pahrmet, ka ta isturotees parteijiski; waijagot wisus, waj neweenu saukt pee atbildibas. Tahdas runas teescham deewsgan dibinatas, un tà tad galu galâ gan waretu notikt, ka wisi blehschi teek wakâ, waj tikai ar masu sodu soditi. — Sawâs klismâs nu prahwas eekustinataji mehginajuschi usbudinatahs tautas prahtus nogreest us zitu pusi, proti laudim eeteikt, ka wiss Panamas trokšnis no ahrsemneekeem un walsts eenaidneekeem tizis isgudrots, lai Franzijai zaur to waretu spihtet. Ihpaschi Frantschu awises, kas gan drihs wisas nehmuschas kukulus un no blehscheem tikuschas nopirktas, ar tahdeem stahsteem grib laudis apmahnit, zeredamas, ka tad wainigo pehdas pasudihs. Bet schee stiki wineem, kà leekahs, labi neisdosees; jo Austrijas, Italijas un zitu leelwalstju suhtni draudejuschi, ka winu waldibas tahdus beskaunigus apwainojumus nezeetischot un peespeedischot Franzijas waldibu, spert waijadsigos sokus pret tahdahm apmeloschanahm. To dabujis sinat, Franzijas ahrleetu ministeris ari steidsees, Austrijas un zitu sweschu walstju suhtnus meerinat un teem apsolit, ka tahdas leetas wairs nenotikschot.

No eekschsemehm.

Widseme.

No Rihgas. Laiks pee mums pehz pehdejà leelà un ne-aprastà aukstuma atmetees drusku lehnaks. Un tas pateesi bija jau sen ļoti wehlejams. Zik upuru naw prasijusi leelà sala! Naw masums zilweku leelajà Rihgà, — un wehl jo wairak zitâs weetâs, — kureem, truhzigo apstahkku dehl, naw eespehjams, leelajam aukstumam peemehroti siltі apgehrbtees, un tapehz jasaudè sawa weseliba un pat dsihwiba. Tà schajâs deenâs, pahr Daugawu eijot, daudseem deguni, waigi un ausis nosaluschi. Ne ween aukstums, bet ari sneegs, kursch sakrahjees pahr'pahrim us eelahm, prasa sawus upurus. Eelas gan teek turetas leelakà tihribà un kahjneeku zelini gluschi notihriti no sneega; tàpat ari wisas tekweetas (rinsteles) tapa arweenu lihds schim tukschas istihritas, lai winâs nesakrahtos sneegs. Bet eelu widus jeb brauzeju zelsch peekrahjahs pastahwigi augstaks ar arweenu klahtpeenahkoscho sneegu, tà ka istaisa daschâs eelâs eewehrojamu neweenadibu augstuma sinâ, salihdsinot ar kahjneeku zelineem. Schè wehl ja-eewehro tas, ka starp abeem zeleem atrodahs padsilas tekweetas, kas padara pa eelahm deewsgan bihstamu braukschanu. Aiswinu nedel' kahds weeglais brauzejs (fuhrmanis) ar kahdu kamanâs sehdoschu kundsi laida rikscheem pa Newas eelu un, ahtri eegreeschotees ap stuhri us Suworowa eelu, apgahsahs ar wisahm kamanahm, un tik nelaimigi, ka kundse kluwa pazelta bes dsihwibas, un ari kutscheeris atradahs dsihwibas breesmâs, eekams sirgs dewahs arweenu wehl us preekschu, lihds kahds gorodowojs winu pee Wehrmana dahrsa satureja. Tapehz tagad tad nu ari top rosigi strahdats pee augstà sneega zeļa nolihdsinaschanas, lai, pa augsto, glumi nobraukto zeku ahtri brauzot, nenotiktu tamlihdsigi atgadijumi. — Ihsi preeksch swehtkeem tapa wairaksolischanà pahrdots wezakais Rihgas Latweeschu baptistu luhgschanas nams Suworowa eelâ. Kildas un nemeeri baptistu starpâ bija wisai pilsehtai jau plaschi pasihstami, tà ka waijadseja peepilditees parunai: „Meers ustaisa, nemeers posta.“ B.

Pasihstamais musikas skolotajs Wiegneru Ernests swinehs drihsumâ, Februara mehnesî, Rihgâ, sawa amata 25 gadu jubileju.“

Kà no droschas puses mums sino, Tehrpatas mahzibas apgabala kuratora kungs eesneedsis preekschlikumu tautas apgaismoschanas ministerijai pahr skolenu kreewisku biblioteku dibinaschanu wisâs tautas skolâs Baltijas gubernâs. —z.

No Rihgas mums sino: Nakti pehz Swaigsnes deenas Agenkalnôs baptistu Annas basniza tapusi apzeemota no sagleem. Basnizas apkalpotaja, weza seewina, atradusees weena pati basnizai blakus buhdamâs istabâs; jo wihrs bijis isbrauzis. Tè ap pusnakti wina dsird, basnizas telpâs trokšni, lihdsigu eeschanai un brikschkeschanai. Wina sanem wisus spehkus kopâ, pahrspeht bailibu, un kleeds, ka waj wisa basniza nodimd. Saglis, zaur kleegschanu istrauzets, dewees mukt. Kad polizisti peesteiguschees, tee atraduschi, ka saglis nehmees zeku zaur logu, ko wareja redset no isdausitahm ruhtehm un asinu pehdahm, kuras, no loga sahkot, aisweda lihds sehtai, un tad tahlak lihds mescham, kur bijis apstahjees, ko israhdija labi leelà asinu pekke. Kà rahdahs, tad saglim schoreis bija isgahjis wisai plahni; jo — waj nu bija gihmi labi nostrambajis, waj rokas. Zaur ko tik daudz asinu wareja zeltees, naw ihsti sinams. Sudraba traukus, gald'autus un zitas wehrtigakahs leetas tas gan bija sasehjis weenà weetâ, bet nepaspehjis panemt lihdsa, isnemot kastiti ar nabagu dahwanahm, kurà wareja buht apmehram pahris rubku, jo kastite trihs mehneschus nebija taisita wakam. — Schogad pee 30. Augustâ Jelgawâ nodomateem dseedaschanas swehtkeem, pee kureem, kà bija awisês lasams, jau daschi kori peeteikuschees, no Rihgas gan ļoti mas, waj nekahdi dseedaschanas kori nepeeteikšees; jo kà dsirdams, tad dseedataji, kuri pagahjuschâ gadâ nehma dalibu pee dseedaschanas swehtkeem, pahr to ļoti kurnè, ka naw wis dabujuschi, kà apsolits, patwehrsmi preeksch tahm deenahm, zik ilgi teem waijadsejis Jelgawâ usturetees pehz swehtku programas. Kad jau nu ari zelsch neteek tahkumâ dsihwojoscheem dseedatajeem samaksats, tad tadschu usnemschanai waijadseja gan notikt laipnakai un weesmihligakai, nekà to Rihdseneeku dseedataji peedsihwoja pagahjuschâ gadâ. Lai swehtki buhtu un kluhtu wispahrigi, tad — ko ari eenehmumi no dseedaschanas swehtkeem atwehl — buhtu gan wehlejams, ka no rihkoschanas komitejas puses par to tiktu labaki gahdats, ka apsolijumi teek ari pareisi ispildīti un nepaleek tikai tukschi wahrdi ween. Puhletees par welti un tad wehl kreetni peemaksat klaht, dseedatajeem, kuri pa leelakai daļai atrodahs truhzigôs apstahkļôs, gan naw un ari nebuhs neweenam par usmudinajumu, ari us preekschu puhletees un pabalstit tamlihdsigus isrihkojumus. — Rihga pehdejà laikà peemekleta no lipigahm slimibahm. Breesmigà koleera sehrga Nowemberî gan nobeidsahs, bet tahs weetâ plosahs bakas un difteritis. Lai aprobeschotu lipigo slimibu isplatischanos, tad par katru saslimschanas atgadijumu japasino polizejai, un kas to nedara, teek saukti pee atbildibas. Tà schajâs deenâs par lipigas slimibas slehpschanu 4. eezirkna meera-teesnesis sodija muischas ihpaschneezi Mariju Erdmanson ar 3 rubkeem leelu naudas sodu waj weenu deenu arestâ, tamdehl ka wina polizejai nebija pasinojusi, ka winas namâ saslimuschi ar bakahm un jau kahds schajà sehrgà miris.

Kurseme.

* **Pahrgrosibas amatôs.** Rihgas pilsehtas II. eezirkna ismekleschanas teesnescha weetas ispilditajs, tit.-padomneeks Deemitraschko, eezelts par Leepajas apgabala-teesas prokurora palihgu. — Leepajas apgabala-teesas prokurora palihgs, tit.-padomneeks Kasanskis, pahrwests tanî paschà amatâ us Rihgu. — Grobinas aprinka semneeku wirsteesas presidents, kol.-sekretars Rehmanns, un Aisputes semneeku wirsteesas presidents, barons Korffs, ir sawâs weetâs pahrmainiti.

* **Sirgu sahdsibas Kursemê Junija mehnesî 1892. g.** Tika nosagti: 1) Ilukstes aprinkî 3 sirgi; 2) Jaunjelgawas aprinkî 3; 3) Bauskas aprinkî 5; 4) Dobeles aprinkî 3; 5) Tukuma aprinkî 2; 6) Talsu aprinkî 7; 7) Kuldigas aprinkî 7; 8) Wentspils aprinkî 2; 9) Grobinas aprinkî 1; 10) Aisputes aprinkî 2. — Pawisam 35 sirgu sahdsibas.

Jelgawas-Bauskas meera-teesneschu sapulze noturehs sawas kahrtigahs sehdes schi gada pirmajà pusê schahdâs deenâs: 21., 22. un 23. Janwarî; 22., 23., 24. un 25. Februarî; 22. un 23. Merzà; 22., 23. un 24. Aprilî; 21., 22., 24. un 25. Maijà; 21., 22., 23. un 24. Junijà.

No Rundales. Pagahjuschà 1892. gada pirmajà pusê, kà rahdahs, tumsibas weikalneeki, garpirksti, muhsu pagastu, bes kahdeem reteem isnehmumeem, puslihds ar sawu nepatihkamo apmekleschanu saudseja, bet ne tà gada beidsamajà pusê un jaunajam 1893. gadam eesahkotees. Scheem nepatihkameem weeseem, kà rahdahs, beidsamajà laikà it ihpaschi eepatizees, muhsu sirmos osolus, jeb tà nosaukto „Weidi“, sew par derigu darba weetu isredset. Ihsi preeksch Seemas-swehtkeem 1892. gadà Sodu pagasta Mas-Juschkenu mahju kalpu seewai Auninai, no Bauskas atpakal brauzot, minetà Weidî sirgs lihds ar kamanahm un aissuhgu tika panemti un bes pehdam ir pasuduschi. — Drihs pehz tam tai paschà weetà tàpat kahdam scheijenes meschafargam, tur zauri brauzot, sirgs ar aissuhgu nolaupits un lihds schim bes pehdahm pasudis. — Nakti us 8. Janwari atkal scheijenes Skalmanu-Gludinu mahju ihpaschneezei diwi sirgi no stalla un ari wehl zita mantiba issagti un bes pehdahm pasuduschi. — Kà rahdahs, tad schinî apgabalâ atkal sagļu banda nodibinajusees, lihdsiga tai, kuru uradniks J. Dombrowskis kahdus gadus atpakal Galamuischas robeschâs usgahja un teesai nodewa. Laudis runà, ka kahdâs muhsu pagasta apkaimes mahjâs tahdas bandas lozekli usturotees, un zerams, ka schis ispaudums bes ismekleschanas jeb panahkumeem nepaliks. Jo zitadi ir ļoti bailigi, daudz leetato zeku zaur Weidi wehl braukt. Zeresim, ka muhsu modrigee eerehdni neschaubigi par waijadsigo droschibu gahdahs. B.

Pahrlabojums. „Latw. Awischu“ № 53., sinojumà no „Dignajas“, kluhda eeweesusees. Jalasa: „Gipterauu“ skola, bet ne wis „Gipterawas“.

No Jehkabschtates. Jelgawas apgabala-teesas kriminalnodaļa, Jehkabschtatê noturedama sawas sehdes, isspreedihs, starp zitu, ari schahdas prahwas: 27. Janwarî pahr semneekeem Rosaliju Kristmann un Emiliju un Iwanu Bleikscheem, bedsinaschanas dehl. — 29. Janwarî: 1) pahr semneekeem Andreju Galdinu, Ernestu Lindemani un Mahrtinu Laiweneeku, bedsinaschanas dehl; 2) pahr zitreisejo Wihgantu (Stabes) pagasta teesas skrihweri Iwanu Dambergu un pilsoni Wilhelmini Stumberg, aktu un dokumentu wiltoschanas dehl. — 30. Janwari pahr pilsoni Nikolaju Klasonu, slepkawibas dehl, kas Saukas pagasta wezako bija noschahwis. — 1. Februarî: 1) pahr semneekeem Deeklawu Balodi, Mahrtinu Lihziti un Matweju Blaschewitzu, wiltigas leezinaschanas dehl; 2) pahr semneezi Annu Kamin, slepkawibas dehl; 3) pahr semneezi Ewu Jasse, dehl jaunpeedsimuscha behrna pameschanas bes palihdsibas, zaur ko zehlahs nahwe; 4) pahr semneekeem Juri Dambrowski un Bertmeju Drankši, sakroplojuma dehl. „K. G. A.“

Jaunjelgawas-Ilukstes meera-teesneschu sapulze sino, ka noturehs sawas kahrtigahs sehdes schai gadâ Jehkabschtatê, meera-teesneschu sapulzes namâ, schahdâs deenâs: 18. Janwarî, 17. Februarî, 17. Merzà, 19. Aprilî, 18. Maijà, 16. Junijà, 19. Julijà, 17. Augustà, 20. Septemberî, 18. Oktoberî, 17. Nowemberî un 15. Dezemberî.

Tukuma-Talsu meera-teesneschu sapulze noturehs sawas kahrtigahs sehdes schai gadâ Tukumâ, meera-teesneschu sapulzes namâ, schahdâs deenâs: 8., 9. un 11. Janwarî; 8., 9. un 10. Februarî; 8., 9. un 10. Merzà; 5. un 6. Aprilî; 5., 7. un 8. Maijà; 7., 8. un 9. Junijà; 5., 6. un 7. Julijà; 9., 10. un 11. Augustà; 9., 10. un 11. Septemberî; 5., 6. un 7. Oktoberî; 8., 9. un 10. Nowemberî; 7., 8. un 9. Dezemberî. „K. G. A.“

No Balgales mums raksta: Wezà gada pehdejà wakarà tika scheijenes basnizà deewakalposchana noturета. Kaut gan laiks bija ļoti slikts, sniga un puteneja, tad tomehr Deewa wahrdu mihlotaji bija deewsgan prahwà skaitâ basnizà eeraduschees, muhsu zeen. mahzitaja jauko un ļoti pamahzoscho spredikî klausitees. Basniza bija par no draudses paschas samesto naudu peeteekoschi apgaismota; bet it ihpascha pateiziba un atsiniba peenahkahs W. jaunkundzei par jauko altara isrotaschanu ar sakumeem un mahkslīgahm pukehm. — Jaungada deenà muhsu zeen. mahzitaja kgs no kanzeles sinoja, ka isgahjuschâ gadâ schinî draudzê miruschi 31, kristiti 48 behrni, laulati 8 pahri, pee deewgalda bijuschi 1373 un eeswehtiti 24 jaunekli. Weens.

Wentspils-Kuldigas meera-teesneschu sapulze dara sinamu, ka schogad notureschot sawas kahrtigahs sehdes Kuldigâ, un proti schahdâs deenâs: 25. Janwarî, 22. Februarî, 15. Merzà, 19. Aprilî, 24. Maijà, 15. Junijà, 26. Julijà, 23. Augustà, 21. Septemberî, 25. Oktoberî, 22. Nowemberî un 13. Dezemberî.

No Ruzawas. Kahdâ deenà apmekleja kahds jaunskungs, skroderu sellis, ko mehs tikai pehz wina krustamà wahrda „Wilumu“ nosauksim, sawu zitkahrtigo skolotaju Ruzawâ. Us skolotaja jautaschanu, no kurenes nahkot, winsch atteiza: „Nahku no Pehterburgas un dodos us Parisi.“ Sinams, pahr scho wehsti atplehta skolotajs azis plati, bet Wilums turpinaja: „Esmu wehl garakus zeļus mehrojis, — biju Sibirijà pee tehwa.“ — Ko Wilums nu sawam zitreisigajam skolotajam nehmahs stahstit, tas schè ihsôs wahrdôs zeenijameem lasitajeem kluhs atteikts. — Eepreeksch jasino, ka preeksch wairak nekà 25 gadeem atpakal nosuhtija no Grobinas aprinka us zeetumu Tobolskas gubernâ kahdu Wahzu kaleju, ko mehs „Seitanu“ sauksim. Winsch atstahja, aiseedams, seewu ar masu dehlinu Wilumu, kas schuhpuli guleja. Wilums sawâs behrnibas deenâs apmekleja skolu un ispelnijahs labpatikschanu pee saweem skolotajeem; winsch sebak ismahzijahs skrodera amatu un strahdaja pilsehtâ. Sellis buhdams, winsch kahd'reis sawai mahtei, ko winsch sirsnigi mihleja, teiza, kà eeschot sawu tehwu Sibirijà apmeklet. Winsch zetorto bausli pareisi bija eewehrojis. Mahte dehlam wehleja eet, un winsch aisgahja. Winsch staigaja no pilsehtas us pilsehtu, strahdadams un zeļa naudu eepelnidams, lihds beidsot pehz pusotra gada sawu zeļa mehrki sasneedsa. Wina tehws jau sen sawus zeetuma gadus bija pahrzeetis, tur us dsihwi nometees, sew semi eetaisijis un krogeli usbuhwejees. Man schè japeemin, ka Seitams pehz sawas aiseeschanas us Sibiriju reisu reisahm bija sawu seewu zaur wehstuli aizinajis un luhdsis, winam nahkt pakal, bet seewas behrni no pirmahs laulibas (wina bija atraitne bijusi, kad S. to apprezeja) tai leedsa eet; wina palika atpakal. Pahr to winas laulats draugs Sibirijâ ceskaitahs. — Kad nu Wilums pee sawa tehwa nonahza, winsch tam labas deenas no wina peederigeem is Kursemes nonesa, bet nedewahs pasihstams. Seitams sawu weesi no mihkahs dsimtenes ar labpatikschanu usnehma un nemitejahs iswaizat no dsimtenes, no radeem un pasihstameem. Bet beidsot winsch nehmahs gaustees pahr to, ka wina seewa nebija wina luhgschanas paklausijusi. Wilums mahti aisbildinaja. Jo wairak tehws pihkahs, jo wairak Wilums mahti aisstahweja. Tè eeskatijahs Seitams jauneklim stingri azis un issauzahs: „Waj tu tik ne-esi Wilums, mans dehls?!“ — Jauneklis, sirdi aiskustinats, ne wahrdina ne-eespehja wairs isrunat. Tai paschà azumirklî winsch apkampahs tehwam ap kaklu — un abi raudaja, — raudaja, no preeka aisgrahbti ... „Un Deewa engeli preezajahs pahr tahdu dehlu,“ tà wezais skolotajs peebildeja stahstitajam, sawam mihkam zitkahrtigajam audseknim Wilumam. — Japeemin, kà jauneklis 3 mehneschus pee sawa tehwa weesojahs; tad winsch atkal sawu zeļa somu sprahdseja un dewahs us dsimteni pee mihkahs mahtes, ko pehz kahdeem gadeem us kapeem pawadija. — Wilums aizsteloja us Parisi un tur drehbju sagreeschanas mahkslu jo smalki eemahzijahs; tad winsch nahza us Pehterburgu atpakal, kur jau bija papreekschu strahdajis. Tur tas eestahjahs leelà drehbju magasinâ, kur wina darbu leeliski aismakšâ. — Kaut Kursemitê usaugtu daudz tahdu dehlu, kas eewehro Deewa wahrdu: „Godà sawu tehwu, ka no wina pahr tewi nahk swehtischana!“ ...

Wehl no Ruzawas. Otrà Seemas-swehtku deenà paglabajahm kahdu Latweeschu jaunekli, kas no tahda leela lauschu pulka tapa pawadits un tik ļoti noschehlots, kà retais. Winsch bija nomiris ahtrà nahwè, no uhdens dsirnawu riteneem saspeests; jo winsch bija nei saukts, nei suhtits, bet pats no laba prahta peesteidsees, apsaluschus ritenus no ledus palihdset iszirst. Schis jauneklis, 16 gadu bes 3 mehnescheem wezs, namdara Girnas dehls, bija ar sawadahm gara dahwanahm apdahwinats. Pee koka darba winam brangi wedahs. Galdneeka un dreimana darbu winsch pareisi un glihti strahdaja; bet ari wihjoles un harmonikas tas taisija, un, pats no sewis eemahzijees, spehleja. Wisi winu mihleja. — Zik ruhktas asaras rit noskumuscheem wezakeem, dehl sawa mihlotà dehla! Bet winu asaras atrod atspihdumu draugu, kaiminu un pasihstamo azis. — Pee nelaika jaunekla kapa tureja wezakais skolotajs lihka runu pahr kehnina Dahwida wahrdeem: „Tas ir no ta Kunga, un ir brihnums muhsu azis.“ Chr. Sch.

No Leepajas. Kahda spihkera sargs no dselszeļa brauzeena saspeests un bijis us weetas nost. Tas aiz aukstuma bija sawilzis us ausim sawu baschliku un naw dsirdejis, brauzeenu peenahkam. Nelaimigais wihrs atstahjot seewu ar peezeem behrneem. „D. L.“

Wehl no Leepajas. (Esuhtits). Lai gan Leepajas otrai sahtibas beedribai, tà dehweiai Jelgawas sahtibas beedribas saru-beedribai, ir daschs leels pretineeks muhsu eedsihwotaju starpâ, tomehr winas peekriteju un zeenitaju pulks deenu no deenas aug leelaks, wisadahm nizinaschanahm un lamaschanahm par spihti. Daschs kroga papus mahk dschrajeem peedahwat weenu un otru mehrinu par brihwu, lai tik ne-eestahjahs par beedreem sahtibas beedribâ. Bet daudzeem schenkereem iseet greisi: teem daschi peeprasa pa daudz mehrinu snabja, jo ja krogeris nedoschot wehl „eemest pa tscharkai“, tad tuhlit eestahschotees par beedreem sahtibas beedribâ, — un krogeris dod atkal par brihwu. Bet kur lai tahdus apmeerina, kur dascheem rihklês tahds uguns un karstums, ka to wisu bruhschu slapjums newar apdsehst! ... To eewehrojot, buhtu gan jawehlahs, ka wisi sahtibneeki Leepajà zihnitos pret schuhpibu ar weenoteem spehkeem. Bet kas to dos! Paschu sahtibneeku widû ir daschi tahdi, kuri ar skaudigahm azim luhkojahs us pateeso brih-

numu, ka Jelgawas sahtibas beedribai Leepajâ jau brangs, prahws behrns — meitina, kura buhschigi ween kustahs un rihkojahs uf saweem krustibas swehtkeem. Schi meita grib ar 1. Februari ee=eet leelâ dsihwokli, barona Manteuffela kga namâ, kur ihres naudas ween par gadu 400 rubku jamaksâ. Tad nu gan buhs telpas, kurâs warehs sa=eet ap 400 lihds 500 zilweku. Saru=beedriba ir jau peenehmusi ari ekonomu, W. kdsi, kura kâ sahtibneeze jau tikusi pasihstama, jo wina ustureja „Leepajas pilsehtas tehjas un kassijas namu". Wina nu Jelgawas saru=beedribai maksahs par gadu 200 rubku. Saru=beedribas tante, „I. Leepajas sahtibas beedriba", kâ ari onkulis, „Auseklis", tiks lihds ar zitahm mahtes mahsahm un mahtes brahkeem usaizinati uf „atklahschanas swehtkeem", uf kureem dseedataja, jaukts, wihru un dahmu koris, sawa wadona Bahtza kga wadibâ, jau nopeetni, rosigi sagatawojahs. — Leepajâ schodeen, 14. Janwari, 8 grahdi aukstuma, kamdehl ari no twaikona „Vorwärts" islaustais zelsch ostâ wairs newar aissalt tik drihs, — un tâ tad ari kahds twaikonis if Rehwales schodeen spehja muhsu ostâ eebraukt. Antitrimpus.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

I. Jelgawas apgabala=teesâ pahrdos: 1) 10. Merzâ Atim Fluschnam peederigahs „Pampju" mahjas, Irlawas pagastâ, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 3000 rubk. 2) Uf 3. Merzu issludinatâ Robertam Wanowskim peederigo Leel=Sesawas pagasta „Wanku № 45." mahju pahrdoschana teek atsaukta, Kursemes kreditbeedribas direkzijas luhguma dehl.

II. Jelgawas=Bauskas meera=teesneschu sapulzes teesu pristaws Liebers pahrdos: 1) 28. Janwarî Skurstenmuischas pagasta „Lasheneeku" mahjâs nelaika Jura Welses mantineekeem peederigo daschadu kustinamo mantu, kura wehrteta uf 224 rubl. 50 kap. 2) 1. Februarî Wez=Saules pagasta „Laiskuru" mahjâs Andrejam Laikam peederigo daschadu kustinamo mantu, kura wehrteta uf 150 rubl.

III. Jaunjelgawas=Ilukstes meera=teesneschu sapulzes sahlê, Jehkabschtatê, pahrdos: 1) 7. Aprilî Bebrenes pagasta „Uscheku № 44." mahjas, Ilukstes aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 800 rubk., ar kuru summu ari torgs sahksees. 2) 7. Aprilî Esarmuischas pagasta „Rumpischku № 5." mahjas, Ilukstes aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 675 rubl., ar kuru summu ari torgs sahksees. 3) 7. Aprilî Salasmuischas pagasta „Leelgalwju" mahjas, Jaunjelgawas aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 556 rubl., ar kuru summu ari torgs sahksees. 4) 7. Aprilî Pilskalna pagasta „Tutanu № 1." mahjas, Ilukstes aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 915 rubl. 92 kap., ar kuru summu ari torgs sahksees. 5) 8. Februarî Leonam un Dahrtai Perekeschtschikoweem peederigo plawu, sem „№ 102", Jehkabschtates pilsehtas dakâ. Ihpaschums wehrtets uf 400 rubk., ar kuru summu ari torgs sahksees.

IV. Tukuma=Talsumeera=teesneschu sapulzes sahlê, Tukumâ, pahrdos: 1) 30. Junijâ Andrejam Resewskim peederigahs Degoles „Stebru" mahjas, Irlawas pagastâ, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 3400 rubl. Torgs sahksees ar 1700 rubl. 2) 30. Junijâ Ansim Seileram peederigahs „Meschpruhschenu" mahjas, Pehtermuischas pagastâ, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 3800 rubl. Torgs sahksees ar 1900 rubl. 3) 30. Junijâ Indrikim Fluginam peederigahs „Wegu=Juru" mahjas, Irlawas pagastâ, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 2200 rubl. Torgs sahksees ar 1100 rubl.

V. Leepajas apgabala=teesâ pahrdos: 1) 29. Maijâ Ansim un Juhlei Wihtoleem peederigahs „Kalnu un Leju" mahjas, Rendes pagastâ, Kuldigas aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 8200 rubl. Torgs sahksees ar 4247 rubl. 85 kap. 2) Uf 13. Februarî issludinatâ Andrejam Wichmanim peederigo Dundagas pagasta „Kurpneeku" mahju pahrdoschana teek atsaukta, Kursemes kreditbeedribas direkzijas luhguma dehl. „K. G. A."

Laikrakstu apskats.

„Baltijas Wehstnesis". № 7. un 8.: „Ko tagad sinam par Latweeschu tautas dseesmahm II." Schis raksts nodrukâ tos wahrdus, kurus biskaps Ulmanns sawâ swarigâ un gudrâ preekschlasijumâ pahr „Tautas dseiju un tautas karakteri" „Latweeschu draugu beedribâ" 1877. gadâ sazijis, un tad, pa leelakai dalai teem peekrisdams, peesihmê, ka Ulmanns, Latweeschu tautas dseesmas pahrtulkojot Wahzu walodâ („Lettische Volkslieder"), „atwehris muhsu dseesmahm plato pasauli daudz labaki, nekâ daschi jo finiski apzerejumi, kas pahr winahm sarakstiti". — № 8.: „Muhsu zeki". Sazeretajs wehlahs, lai zeku taisischanas nastas pahrwehrstu naudâ un isdotu masakfolischanâ. Tas mums neleekahs buht derigs, jo naudas truhkums tagad tik leels, ka daudz saimneekeem tahs peetruhkst preeksch wisswarigakahm paschu waijadsibahm. — № 9.: „Panamas prahwa". Walsts prokurors sawâ runâ, starp zitu, usrahdijis, ka 1300 milj. franku tikuschi istehreti. No teem 689 miljoni tikuschi isdoti preeksch rakschanas darbeem. Bet kur palikuschi isgaisuschee 600 miljoni? Tee palikahs blehschu rokâs, kas isdarijuschi „milsu krahpschanu". — № 10.: „Kamdehl uf laukeem teatris ne=usplaukst?" Teatera lugas uf laukeem israhdot, ne reti esot smeeschanahs, jeb, pareisaki sakot, publikas sweegschana, dsirdama, uf ko israhditaji atbildot ar publikas nogahnischanu: tee esot „prasti, nemahziti laudis" un nederot, „zuhkahm sihles mest preekschâ". Tomehr „ihstâ waina meklejama dasch'reis ne wis pee publikas, bet pee pascheem teatera israhditajeem". Tamdehl raksta sazeretajs dod padomu, „lai pirms israhdes kahdu aissuhta uf Rihgu, „lai tas nosskatahs" un eegaumê, kâ lugas teek israhditas." Tad ari buhtu uf to jaskatahs, ka tahdas lugas neteek israhditas, kas „nemtas if augstaku aprindu dsihwes". „Treschais kaweklis", ar kuru wehl scho baltu deen' jakaujahs, esot, ka „leelum leelâ dala wezaku nekahdâ sinâ negrib atkaut, ka winu meitas stahjahs uf skatuwes". Wezaki sakot: „Ko tahdas blehnas! Mehs jau nelausim sawam behrnam palikt pasaules preekschâ par apsmeeklu!" Jo „sem teatera spehletaja wini saprotot pa leelakai dalai moralisku grimuschu zilweku, kuram wairs naw teesibas, stahtees godigu lauschu sabeedribâ". Un schis „aissprecdums" zelotees zaur to, ka „wezakee laudis nenojaud teatera nosihmi un akteerus sajauz ar apkahrkleisoscheem kumedinu rahditajeem". — Pehz muhsu domahm, „Baltijas Wehstnesis" prahtigeem wezakeem dara pahri. Jo tee, kas sawu meitinu negrib israhdit plaschai publikai, ir teescham prahtigi wezaki, un kauniga jaunawa mums daudz labaki patihk, nekâ tahda droscha, kas labpraht nostahjahs uf skatuwes un kâ schagata istschukstahs lauschu preekschâ. — № 12.: „Banku skandals Italijâ".

„Deenas Lapa". № 7.: „Ihss salihdsinoschs Latweeschu teatru pahrskats par 1892. gadu". Latweescheem trihs pastahwigi teateri, proti Rihgâ, Jelgawâ un Leepajâ. Rihgas Latweeschu teaterim pagahjuschâ gadâ bijuschas 50 israhdes, Jelgawas teaterim 15 un Leepajas teaterim 11 israhdes. Tâ tad Rihgas teateris wisplaschaki rihkojees. Tomehr raksts nopek scho eestahdi, tamdehl ka tur maz originallugu tikuschas israhditas. Bet ko lai dara, kad kreetnu originallugu naw? — Tauni paschâ nummurâ wehl: „Sozialdemokratu stahwoklis Wahzijâ". „Deenas Lapa" sakahs, scho rakstu sastahdijusi pehz kahda „sinatniska laikraksta", bet, deemschehl, wina nepeemin schi laikraksta wahrdu. Ir ari daschi sozialdemokratu laikraksti, kas paschi dehwejahs par „sinatniskeem", un schê pasneegtais raksts teescham tahds, kas sawas sinas leekahs smehlis un pahrspreedis pehz sozialdemokratu organa. Kamdehl „Deenas Lapa" ne=usdod schi laikraksta wahrdu? — № 8.: „Seeweeschu noseedsiba". Raksts mehgina iffkaidrot, kamdehl seeweeschi masak peedalahs pee noseedsibahm, nekâ wihreeschi, dibinajotees uf daschu walstju statistiskahm sinahm. Bet kad nu tahdahm statistiskahm sinahm nepeenahkahs daudz ustizibas, tad ari uf tahdeem pahrspreedumeem newar wisai droschi pakautees. War buht, ka tâ ir, bet ari war buht pawisam zitadi. — № 9.: „Peena lopkopiba". — № 10.: „Diwi swarigi teesu jautajumi". Schee jautajumi ir: 1) Kahdi semneeku nomas lihgumi pahr semehm Baltijas gubernâs ir pehz likuma atswabinati no schtempeknodokleem? Wentspils=Kuldigas meera=teesneschu sapulze dewusi schahdu isskaidrojumu: No schtempeknodokleem teek atswabinati tikai schahdi nomas lihgumi: a) Nolihgumi, kurus uf semneeku leetu weschanas kahrtibas nosazijumu 278. panta pamatu noslehguschi semneeki sawâ starpâ, tâ ari ar zitu kahrtu personahm pahr summu ne augstaku kâ 300 rubl., un b) nolihgumi, kuri, kaut ari naw noslehgti pagasta teesâ, bet starp semneekeem un tahdeem muischneekeem, uf kuru semes wini bijuschi dsimti laudis, tas ir nolihgumi, kuri norahditi ust. p. Schtemp. (no 1886. gada) 66. panta 5. punktâ. 2) Waj war atpirkt atpakaļ semneeku mahju, ja wina pahrdota ihpaschneeka paradu dehl? Atbildi uf scho jautajumu dewusi Pehterburgas teesu palatu garakâ isskaidrojumâ, bet waldoschais senats leetu wehl ne=esot galigi isschkihris. — № 11.: „Jauna programa Kreewu walodâ pee skolotaju eksameneem". — № 12.: „Politisks atskats uf wezo gadu".

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizâ no 20. lihds 27. Janwarim. Treschdeen, 20. Janwarî, pulkst. 5ôs pehz pusdeenas: Bihbeles stunda; spred. mahz. Lambergs. — Swehtdeen, 24. Janwarî: 1) Lauku draudzê: Deewakalposchana un jaunawu eeswehtischana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudzê: Deewgaldneeki pulkst. 1/28ôs no rihta; mahz. Grafs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Lauku draudzê ussaukti: Janis Sahle ar Emiliju Olgu Tiltin; Friedrichs Krischjansons ar Lawisi Suster; Janis Freimanns ar Margreetu Freimann; Janis Rahzens ar Rosamundi Katrinu Freiberg. Lauku draudzê miruschi: Katrina Krastin, 40 g. w.; Janis Gudreneeks, 49 g. w. — Pilsehtas draudzê ussaukti: Andrejs Sanders ar Luisi Müller; Janis Seebergs ar Juliju Krasts; Janis Kruschewitzs ar Alisi Brachmann; Georgis Wasilews ar Lihbu Kruhm. Pilsehtas draudzê miruschi: Lihse Karlow, 67 g. w.; Lihse Muhrneek, 75 g. w.; Karoline Anderson, 13 m. w.; Dawids Hofmanns, 68 g. w.; Lina Bock, 13¾ g. w.

Kahsas bez reibinoscheem dsehreeneem. Jaungada deenâ man bija gods, buht kahsâs, kuras kahda scheijenes sahtibas beedribas dahmu komitejas preekschneezibas dahma L. W. jaunkundze swineja ar sawu isredseto lihgawaini. Zik man sinams, tad schihs ir bijuschas pirmahs kahsas Jelgawâ un Jelgawas apkahrtnê bez reibinoscheem dsehreeneem; tamdehl gribu tê kahdas rindinas ussihmet, kahdâ weidâ tahs noriteja. — Lauliba notika 1/25ôs pehz pusdeenas Annas basnizâ. Kahsineekeem eenahkot, sahtibas beedribas jaukts koris nodseedaja dseesmu: „Deews Kungs, no tawas mihlibas"; tad draudzes mahzitajs salaulaja jauno pahri, pamatodamees uf Pahwila wahrdeem. — Pehz laulaschanas beedribas jaukts koris, kahsineekus iswadidams, nodseedaja: „Jesu, pawadi, zelâ schehligi". — Pahrbraukuschi kahsu namâ, weesi sehdahs pee bagati apkrauta galda, kur ari spirdsinoschâ augku uhdena netruhka. Luhgtee weesi bija eeraduschees leelâ mehrâ, tâ ka wiseem nebija eespehjams, reisâ pee galda sehdet. Nost palikdamee tos, kas pee galda sehdeja, usjautrinaja, daschas tschetrbalsigas dseesminas dseedadami, lihds pirmejee peezehlahs un, otrai un treschai kahrtai pee galda sehschot, darija pakaļ scho preekschsihmei, daschas dseesminas skaudinadami. — Pehz beigtas maltites eesahkahs rotaļas un deijoschana, kuras tika jautri turpinatas lihds otrai maltitei, pehz kuras, drihs bija jaschkirahs laimigajam pahrim no kahsu weeseem un jadodahs uf dselsszeļa pehdejo wilzeenu, kuram waijadseja tai paschâ nakti nowest laimigo pahri uf Rihgu. Jaunais pahris atwadijahs, atstahdams kahsu weesus pilnâ omulibâ. Palikuscheem kahsu weeseem laiks jo ahtri aistezeja, deijojot un rotaļajotees, lihds pehdigi stundenis atgahdinaja, kâ laikam ir spahrni, rahdidams tschetri no rihta. — Schkirschanahs brihdis bija klaht; kahsu weesi schkihrahs — ne wis ar schkihbahm galwahm, kâ tas ir peeredsets tahdâs kahsâs, kur sihwais un tâ sauktais bairitis tapis labi eebaudits. Schê tâ nebija, — schê kahsu weesi schkihrahs, zits zitam roku speesdami un preezadamees pahr jautro nodsihwi, un waru sazit: katrs ar weeglu galwu un skaidru prahtu dewahs uf mahjahm. — Beidsot issaku sawu wehleschanos, ka schihs kahsas nebuhtu bijuschas pehdigahs Jelgawâ un winas apkahrtnê, bet lai tahs buhtu par preekschsihmi bijuschas ari ziteem, kâ gaischs peerahdijums, ka war pilnigi istikt bez reibinoscheem dsehreeneem, un ka bez scheem ir daudz wairak jautribas. Buhtu wehlejams, ka katrs no muhsu tauteescheem to eewehrotu un sawas godadeenas pawisam atswabinatu no nahwigâ eenaidneeka, no brandwihna. Kahds kahsu weesis.

Bahrga seema. Tik bahrgu seemu, kâ tagad, pat wezi laudis knapi atzerahs peedsihwojuschi; jo kâ sahka Nowembera mehnesi salt, tâ salst arweenu bez peelaischanahs lihds 20 grahdeem un wehl wairak. 3. Janwarî pee mums Jelgawâ bija wisaukstakâ deena; jo pilsehtâ tad sala 26 grahdus, upmalê 27 grahdus, un kâ teiz, tahdâs weetâs, kur aukstais wehjsch wilzis, grahdu rahditajs nokahpis pat uf 28. War jau domat, ka tahdâ aukstumâ un salâ eet wiseem koti gruhti, tiklab zilwekeem, kâ ari lopeem, swehreem un putneem. Talabad gan waijadsetu ikkatram uf to luhkot, ka tagad neweenam neteek darits pahri; jo ir jau tahdâ nikuâ laikâ ikweenam sawas zeeschanas un mokas, un kad nu wehl tahs pawairojam zaur pahrestibahm, sewischki pee lopeem un putnineem, tad gan peerahdam, ka zilweka sirdi kruhtis nenesam. Jo stahw rakstits, ka wisi radijumi kopâ nopuhschahs un kopâ ilgojahs, un kamdehl tad nu mehs tos, kas ar mums kopâ juht, tik nikuâ laikâ lai wehl apgruhtinajam! Talabad mana luhgschana nu buhtu, lai ikweens schini bahrgajâ laikâ neprahtigas dsihwibas, zik spehdams, peekoptu, tas ir: 1) lai brauzeji, krogôs dserdami, sawus sirdsinus nesaldetu, pee krogu lentereem peesеetus turedami; 2) lai ikweens, kas kahdu lopu uf tirgu jeb zitur kur wed (ihpaschi meesneeki tekus un zuhkas), to neturetu pliku, ne=apsegtu; 3) lai saimneeki buhtu tik schehligi, lauka un mescha lopineem, kâ sakeem un stirnahm, nolikt allaschin pa kahdam kuschkim seena waj ahbolina (ihpaschi tas eewehlams teem, kam leeli ahbeku dahrsi, lai saki aiz bada un ehstgribas ne=apkremt kozinus, jo sakis kremt ahbeles tikai tad, kad tam truhkst zitas baribas); 4) lai ikweens, kam roziba, pabaro jeb pasneedz usturu masajeem lauka putnineem, — jo schee par to mums atkal buhs pateizigi, wasarâ ar sawahm balsinahm muhs preezinadami un mums palihdsedami pret muhsu semkopibas un dahrsu augu eenaidneekeem, tos kuaschi nolasidami no wisadu augu lapahm, un tâ muhsu eenaidneekus pa simteem, tuhkstoscheem ispostidami. — Schehlastibu Deews mums ik deenas parahda, schehlastibu atkal ziteem teem, tuhkstoscheem ispostidami. — Schehlastibu Deews mums ik deenas parahda, schehlastibu atkal ziteem Deewa radijumeem lai rahdam; jo ko zilweks sehj, to winsch plaus.

Uguns=grehks. 5. Janwarî, pulksten 2ôs no rihta, nodedsa Pehtera eelâ striku taisitaja Semmeka kga linu spihkeris. Ehka bija apdroschinata.

Sabraukschana. Seemas laikâ tagad noteek daudz sabraukschanu, pee ka gandrihz arweenu neusmaniba wainiga. Tâ aiswinu nedeļ Katoku eelas galâ tika no kahda lauzineeka, brauzot, kahda seeweete parauta gar semi, kura no Leelahs eelas pahrgahja uf Kolonadeem, un ne ilgi pehz tam atkal Akzises eelâ kahds lauzineeks usbrauza kahdai pilsehtneezei wirsû, to nosweeda gar semi un tai ar ragawu schkeenehm drahnas peespeeda pee semes. Abâs reisâs peetika ar to, kâ pilsehtneezes ne=usmanigos brauzejus labi nolamaja. Bez tam wehl aiswinu nedeļ, ja nemaldos, zetortdeen, tâ ap pulksten 4eem pehzpusdeenâ, preti Skrihwera eelas galam, pee Zehra, zaur kahdeem lauzineeku sirgeem, kuri, kâ teiz, no Dobeles wahrteem sahkuschi skreet, kahds weenjuhgu suhrmanis tika sabraukts, kuram sirgi pahrskrehjuschi pahr kamanahm pahri, gan paschu, gan kamanas stipri samihdami. Weenam sirgam no preekschpletscha, uf kamanahm aiskerotees un krihtot, leela ahdas strehmele atplehsta. Palihgi, peestetdsotees, tik=ko eespehjuschi sirgus saturet. Suhrmanim turpreti notikusi leelakâ nelaime; jo ne ween kâ kamanas salaustas, bet ari pats stipri sadausits.

Nelaimes notikums. 12. Janwara preekschpusdeenâ Skrihwera eelâ kahds lauzineeku saimneeka dehls, no kamanahm krihtot, pahrlausis kahju. Eemesls bijis atkal leelu leelai lauschu dakai tik koti eemihkotâ brandwihnu un alus dserschana, kuru jauneklis to rihtu ihsti stipri peekopis un pat neklausijis sawas mahtes luhgschanai, pee laika atstaht schenki un braukt mahjâs, lihds kamehr nu, pilnâ wehjâ buhdamam, notizis minetais nelaimes atgadijeens. Kas wainigs? Pats! ш

Kahds kutscheeris 11. Janwarî bija eebrauzis, waijadsibas dehl, Jelgawâ. Pehzpusdeenâ atpakaļ brauzot, gribedams jautraki usdsihwot, winsch bija eegahjis Lihmana alus pahrdotawâ, Dobeles eelâ, tur eesilditees, pee kam tas aismirsis sirgu, kursch, nosalis, nemeerigi laukâ gaidija uf sawu kungu. Labi eesildijees, kutscheeris gribeja braukt mahjâs. Bet, — ak tawu nedeenu! — ne=atrada wairs nei sirga, nedz kulbas uf eelas. Domadams, ka sirgs buhs par labaku atsinis, laistees uf mahjahm, nekâ salt, dewahs ari pats, pa dakai apmeerinajees, uf mahjahm. Bet — kur to! — ne=atrada ari tê sawu sirgu. Sirgs bija pagalam. Nu zelahs jautajeens: Waj tikai sirgs naw nosagts? Pehdejâ gadijumâ skahde buhs jazeesch winam weenam pascham. — Redseet, kas wiss zaur dserschanu newar notikt! Waj nebuhtu daudz labaki, no tahs pawisam atteiktees? L. J.

Wisjaunakahs sinas.

Seemeļa telegr.=agentura.

Pehterburgâ, 18. Janwarî. Kaukasijas jahtneeku diwisijas komandeeris, firsts Amilochwirows, eezelts par Kaukasijas armijas korpusa komandeeri, firsta Tschadschawadses weetâ, kursch eezelts par lozekli eewainotu kareiwu apgahdibas komisijâ.

Berlinê, 29. (17.) Janwarî. Keisariskâ Augstiba Leelfirsts Tronamantineeks wakar pulksten 1/211ôs wakarâ aisbrauza projam. Keisarisko Augstibu pawadija keisars Wilhelms un printschi. Dselsszeļa stanzijâ bez tam wehl eeradahs wisi Kreewu wehstneezibas lozekli un generaki. Atwadischanahs bija jo sirsniga. Keisars bija gehrbees Kreewu mundeerâ.

Kopenhagenâ, 29. (17.) Janwarî. Ledus stahwoklis naw grosijees; 3 grahdi sala.

Româ, 29. (17.) Janwarî. Monzili's pirms apzeetinaschanas isteizis, ka pehz leetas ismekleschanas israhdischotees, ka wairak augstu personu sodamas ar zeetumu.

Waschintonâ, 29. (17.) Janwarî. Waldiba dabuja sinu, ka Hawajas salâ dumpis iszehlees, tapehz ka kehninene mehginajusi pahrgrosit walsts likumus. Amerikaneeschu kara pulks iskahpa malâ un pagaidu waldiba tapa eezelta. San=Franzisko eeradahs suhtneeziba, kura dodahs uf Waschintonu, lai tur isluhgtos Hawajas salas saweenoschanu ar Sabeedrotahm brihwwalstim.

Wehstules un atbildes.

1. № 53. usdotahs rebusu mihklas usminejuschi: Sch. Edolf, Jelgawâ; Stihwera Jehkabs un Dsirkaļa Pehteris, Eezawas Surgê.

2. J. K.: Notiks pehz Juhsu wehleschanahs. Sinamo sinojumu nemaz ne=esam dabujuschi.

3. Sinameem: Rihzas un Bahrtas mahzitaja kungs tizis eeswehtits 4. Februarî 1868. gadâ. Tâ tad schi gada 4. Februarî pilnus 25 gadus buhs sabijis amatâ.

4. W. D.: Juhs daudz zitu audseknu wahrdâ wehlatees, Bukaischu skolotajam K. Schillera kgam zaur awisês nodrukatu garu dseesmu laimes wehleschanas issazit. Bet mums naw eespehjams, to usnemt.

5. J. E—ls—: Drihz lassieet. Notiks pehz Juhsu wehleschanahs.

6. Skr—d— J.: Neweena stahstina no Jums neesam dabujuschi. Kahds wahrds tam bija?

7. B—z: Luhdsam, gaischaki rakstit.

8. J. Sp., S—tê: } Schini nedeļâ tiks aissuhtits.
9. J. Gr., W—ê: }

10. G. Domb—: Rahkoschâ nummurâ.

11. B. mahz.: Statutus Jums ar pastu esam aissuhtijuschi.

12. K. Schw—b—g: Juhs wehlatees, preeksch ziteem sanemt naudu, bez kâ buhtut parahdijuschi pilnwaru. To war katrs sazit, bet tamdehl prahtigs zilweks tam wehl ne=ustizesees. Turklaht Juhsu raksts wehl esot nepeeklahjigs. Ja ko wehlatees panahkt, Jums pascheem personigi ja=eeronahs.

13. —n—: Tehwijas schi gada nummurus lihds schim ne=esam dabujuschi.

14. Bl. L.: Muhsu labad, Juhs wareet usminejumus suhtit, kâ Jums patihkahs. Tikai par to jagahdâ, ka wini laikâ teek muhsu rokâs. Wehstules wareet suhtit tiklab zaur pasta kahrtehm, kâ ari slehgtôs kuwertôs. Wehstulehm, kas atronahs kuwertôs, arweenu ja=usleek, ik pehz swara, 7 waj 14 waj wehl wairak kapeiku pastmarka. To Jums katrâ pastakantori isskaidros.

15. Brihw—: Newaram isleetat.

16. Sch—w—z: Rahkoschâ nummurâ.

17. D. A.: Dabujahm pehz redakzijas slehgschanas. Rahkoschâ nummurâ. Juhsu wehleschanahs schinis deenâs tiks ispildita.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 30. (18.) Janwarî.

100 rubl. selta naudâ 330 Wahzu mahrk. jeb 110 Pruhschu dahld.
100 „ papihra „ 208¼ „ „ „ 69¼ „ „

„Latw. Awischu" redaktors: **Th. Neander.**

Isdewejs: **Dr. A. Bielenstein.**

Дозволено цензурою. Рига, 18-го Января 1893 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi

preeksch „Latweeschu Awisehm"

no 1. Janwara 1893. g. sahkot, teek peenemti Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Jelgawâ, Kangihseru celâ № 20.

Tagad dsihwoju Leepajâ, pee Tirgus platscha, Smita namâ. [22]

Adwokats J. Kelmers.

Jelg. sahtibas beedriba.

Swehtdeen, 24. Janwarî 1893. g., pulksten 12ôs pusdeena, beedribas telpas, sw. Annas basnizas skolâ:

Pilna sapulze.

Deenas kahrtiba:
1) Pahrskats par 1892. gadu.
2) Rewidentu sinojums.
3) Amata wihru wehleschana.
4) Daschi sihkumi.

NB. Pee pilnas sapulzes warehs tikai tee beedri nemt dalibu, kas usrahdihs 1893. gada kahrti.

Preekschneeziba.

Laikrakstus

par pasti waj ari Jelgawâ, weikalâ nonemot, war wislabaki un lehtaki pasteltet

A. Reinberga

grahmatu pahrdotawâ, Jelgawâ, Katoku celâ № 20.

NB. Katris abonents dabuhs kâ premiju glihtu krahsâs drukatu [23]

Seenas kalendaru 1893. gadam par welti.

Saimneeze

teek **meklета** preeksch laukeem. Tuwakas sinas Steffenhagena drukatawâ. [67]

J. L. Schereschewska

slawenâ Grodnowas pihpju tabaka

Bakun un Schwizent

(1/4 un 1/8 mahrz.)

weenigâ noliktawa atronahs

tikai

Leelajâ celâ № 29, pee [62]

S. J. Laserfohna.

Atkalpahrdewejeem fabrikas zenas.

Marmora, granita un **tschuguna kapu krustus,** kâ arî **akmena krustu pamatus** pahrdod wislehtaki [63]

M. Brauer's,

Jelgawâ, Katoku celâ № 27.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonamas:

Kabatas

Singu grahmatas

ar **daudz** lustigahm singehm.

Trijâs dalâs.

Katra pa 20 kap.

Singu lustes.

Pirmâ un otrâ dala.

No **G. W. Stendera.**

25 kap.

Rihmes

no

Ernsta Dünsberga.

Mihlestibas gaudas.

25 kap.

Seegelgredsens.

Zaur Schkibes pagasta zeen. skrihwera kungu dabujis sinat, ka mana seewastehwa seegelgredsens, kuru tas pasaudejis Julija mehnesî 1892. gadâ, zeła gabalâ no Bendseles kroga lihdz Silazu mahjahm, tizis atrasts, usaizinu atradeju, to man nodot wehlakais lihdz 15. Februarim sch. g. pret peenahzigo atraduma maksu.

Mana adrese: Jelgawâ, Skrihwera celâ № 34, barona Heykinga namâ, masajâ galâ, eeejia zaur wahrteem, pa labo roku.

[30] **Bahr.**

Weenigâ noliktawa

slawenai tabakas fabrikai

no

J. L. Schereschewsky — Grodnowâ,

pee

S. J. Laserfohna,

tikai **№ 29.** **Jelgawâ Leelajâ celâ,** tikai **№ 29.**

peedahwâ:

bes teem par loti labeem atsihteem zigareem

Minerva 10 gab. 12 kap. 5 gab. 6 kap. 2 gab. 3 kap.
Trabucillos 10 gab. 10 kap. 5 gab. 5 kap. 2 gab. 2 kap.

wehl tos is tahs pashas fabrikas no jauna tirgoschanâ islaistos zigarus

„Ekstra"

par tikai 15 kap. 10 gabalus,

kuri zigarus ar daudz augstaku zenu, labuma sinâ pahrspehj.

Atkalpahrdewejeem par fabrikas zenu.

Slaweni pasihstamâ **Scheresche wska** pihpju tabaka **Bakun un Schwizent** weenmehr dabujama.

Pee **J. F. Steffenhagena un dehla, Jelgawâ,** dabonama:

Правила

о сельскихъ евангелическо-лютеранскихъ народныхъ школахъ и учительскихъ семинаріяхъ Эстляндской и Курляндской губерній.

Zena **10** kap., ar peesuhtischanu **12** kap.

Likumi,

instrukzijas un preekschraksti, kas sihmejahs uz ewang.-luteru laukskolahm Kursemê un winu waldischanu.

Zena 30 kap.

Superfosfatu

no Ohlendorffa fabrikas, Londonê, pahrdod **par paseminatahm zenahm** no seemas lehgera

Otto Westermanns, Jelgawâ.

Janwarî, 1893. g.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonams:

Palihgs jaunam Latwju saldatam preeksch kara deenasta eemahzischanahs.

Pehz mahzibu preekschmetu pahrskata, kas jasin katram kahjneeku saldatam (Wisaugstakâ pawehle pahr kara pahrwaldi no Dezembera m. 11. d. 1880. g. № 335), ar latwisku tulkojumu sastahdijis **Jahnis Busch,** 114. Nowotorschsku kahjneeku pulka porutschiks.

Ar 53 sihmejumeem tekstâ.

Makfâ **50** kap.

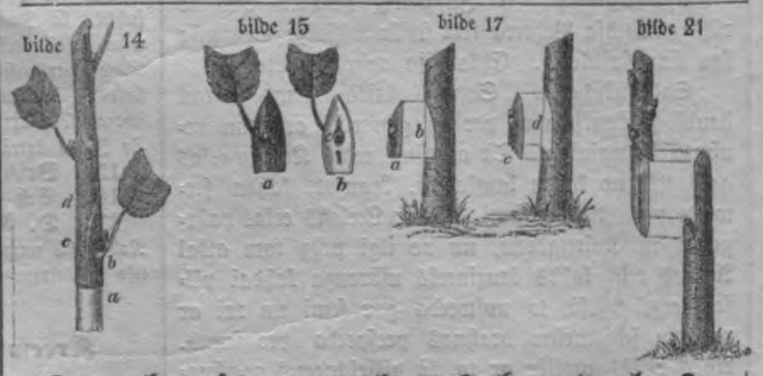

Semkopja auglu koku dahrsâ,

jeb pamahzischana, kâ auglu koki no sehklahm audsejami, potejami 2c., kâ lauku jeb meschu koki stahdami un wehl daudz zitas derigas mahzibas, kas dahrsu mihlotajeem un kopejeem der sinat.

Ar 55 bildehm. Isskaidroja un sarakstija **S. Klewers,** sehklu pahrdotawas un koku skolas ihpaschneeks Durbê.

(Otrâ druka.) Makfâ **60** kap.

Latweeschu weenigâ familijas laikraksta

Austruma

sch. g. pirmâ buriniza jau preeksch seemas swehtkeem isnahkusi un wisâs grahm. pahrdotawâs dabujama. Katrs war pahrleezinatees, ka schai burtnizai neween saturs bagats, bet ari isskats loti glihts; papiris un druka daudz labaks nekâ isgahjuschâ gadâ.

Pee pirmâ numura peedalijuschees ar raksteem: **Apsischu Jehkabs, J. Sanders, E. Seibots, A. Deglaws, M. Klusinsch, A. Behtinsch, R. Blaumanis, Plutu Wilis, Pawasaru Jahnis, Waidelaitis, K. Muhlenbachs, Wensku Edwarts, P. Lahzis** u. z. Burtnizai klaht 2 bilschu peelikumi: 1) **Perija un engels** un 2) **Elsa.** Bes tam tajâ atrodas sihmejums no R. Sarina un prof. Dr. Berga portreja. Otrâ numurâ tiks pasneegta Rigas Latw. beedribas nama bilde u. z. ilustrazijas, to starpâ prof. J. Wihtola portreja 2c. Bes tam tajâ atradis weetu rakstu no **J. Juhsmina, Lercha-Puschtaischa, H. Wissendorfa** u. t. t. Otrâ burtniza isnahks janwara beigâs un luhdsam ar apstellejumeem pasteigtees, lai sinatum, zik leelâ ſtaita ta drukajama. Pehz eepreekschejeem spreeschot, „Austrumam" schogad buhs dimreis tikdaudz abonentu kâ pehrn (tagad jau ir wairak nekâ 2600 abonentu, kamehr pehrn ap to paschu laiku nebija pilni 1200), un tad waretu weegli gaditees, ka wehlakus apstellejumus newaram uz weetas ispildit, bet buhs jausgaida.

„Austrums" maksâ par gadu **3 rbl.** ar peesuhtisumu.

Janwara widû muhsu apgahdibâ isnahks jaunâ laikraksta („**Semkopja**") 1. burtniza. Tas maksâs par gadu 1 rbl., ar peesuhtisumu 1 r. 40 kap., atsewischkas burtnizas à 10 kap. Skas abus laikrakstus („Austrumu" un „Semkopi") uz weenu adresi apstellê, tam tos peesuhtam par **4 rbl.** Uz 10 eksj. weens brihwesemplars.

Apstellejumu adrese: Въ гор. Митаву, въ книжный магазинъ Дравніака.

H. J. Drawin-Drawneeka

grahmatu, musika iju un rakstamu leetu pahrdotawa,

Jelgawâ, Leelajâ celâ № 20.

„Kalejs"

kreetns un sapratiks sawu amatu, kâ ari ustizams **twaiku-kukmaschinas waditais,** war ar labahm apleezibas sihmehm Fircks'a Pedwahles muischâ, pee Salibes, meldetees dehl weetas peenemschanas no 23. Aprika 1893.

Bukaischu krahschanas un aisdoschanas kase

noturehs **30. Janwarî 1893. g.** pulkst. 11ôs pr. pusdeenas, Bukaischu pagasta namâ

generalsapulzi.

Deenas kahrtiba:
1) 1892. gada pahrskats.
2) Rewidentu referats.
3) Weena direktora wehlischana.
4) Daschadi pahrspreedumi.

Walde.

Georgs Goltz, sobu ahrsts.

Runas stundas:
Darbdeenâs no pulkst. 10 lihdz 2 p. pusd

Preeksch masturigajeem:
Otrdeenâs un peektdeenâs no pulkst. 9 lihdz 10 no rihta.

Dsihwoklis: Goertza apteekâ, 1 trepi augsti

Masiadskas walsts, Telschu aprinki, 2 juhdses no Skodas, teek pahrdotas kopâ, waj ari dalâs, pa 2—3 dejetinahm, **23 defetinas lihdsenas**

mahlu semes.

Pahrdodams ari **nams** par 300 rubl. ar ruhmi preeksch bodes, smehdes, waj ari kroga Schatu meestinâ, tai paschâ aprinki. Adrese: Дырвянскій, им. Прелгово, пр. Тельши.

Sludinajumu ekspedizijâ

Jelgawâ, Leelajâ celâ Nr. 10, top arweenu, tâpat kâ lihdz schim, preeksch wiseem laikrakstteem **sludinajumi** nemti preti un kahrtigi un wisihsakâ laikâ apgahdati.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonama:

Mahju laime,

jeb apzerejumi par winas dibinaschanu un apzereschanu tahdeem, kas to sew wehlahs.

Sarakstijis

O. Platschs.

Makfâ 20 kap.

Schi grahmatina nowehleta itkatrai Latwju gimenei. Ihsôs, saprotamôs wahrdôs wina zeł preetschâ un isskaidro **mahju laimi,** aizrahda zik weegli winu war nogruntet katrâ gimenê, katrâ buhdinâ, kad tik pats to wehlahs un pehz sneegteen padomeem turahs. Scho grahmatinu lasihs itkatrs ar labpatikschanu.

Sludinajums.

Blihdenes pagasta walde dara zaur scho sinamu, ka **15. Februarî** 1893. g. tiks majakfolischanâ isdots Blihdenes-Stuhrumuischas jaunbuhwejamâ pagasta nama

darbs.

Eeleekamais salogs pee solischanas ir 100 rubl. — Tuwakas sinas eestatamas pee Blihdenes pagasta wezakâ, Lihdumôs, katru deenu.

Blihdenê, 4. Janwarî 1893.

(№ 4.) Pag. wez.: R. Wilks.
Srihw.: Eimans.

Beeklizas muischâ, Mogilewas gubernâ, Tscherikowskas aprinkî, top isnomatas **1000 defetinas semes** pa 2500 rubl. Aramahs semes 420 defetinas, plawu wairak nekâ 200 defetinas, jaknu lauks lihdz 1000 defet., auglu koku dahrs 3 defetinahm peederoschi: **trogs,** pee loti daudz lecrota brauzamâ zeła; **sudmalas** uz 2 gadeem un ar **sp estawu** preeksch audumeem. Par arendatoreem top meklети it ihpaschi Latweeschi. Dehl tuwakahm sinahm war greestees personigi jeb zaur wehstuli pee walstspadomneeka atraitnes Москва. Калашный переулокъ, д. Чистякова, кварт. присяжн. повѣреннаго Бѣльскаго. [8]

Amatneeki

(wehweris waj ziti) teek no 23. Aprika 1893. g. ihrê nemti. Kurz Pateiz Abgunstes Engelkrogeris.

C. Höpkera Pehzn. Jelgawâ.

- Bowwillas schkehrini.
- Linu un pakulu dsijas un deegs.
- Balta, melna un peleka willa.
- Sahls un silku lehgeris.

A. Loginowa

tehjas, augłu un kolonialpretschu pahrdotawa

Katoku celâ Nr. 2,

peedahwâ sawu lehgeri

eeksch- un ahrsemes wihnu,

kâ ari **rumu, konjaku, araku, bischofu, daschadus likeerus** un **schehlkinus** par Rihgas pagrabu zenahm.

Wahrwes muischas walde isrentê par 1893. gadu

steegelu zepli,

10 wersteš no Wentspiles, ar 6 puhraweetahm aramahs semes, 20 afu malkas un semes malkas, **zik** waijadsigs, par 400 rubleem. [64]

Wahrwes muischas walde.

Wisâs grahmatu bodês dabonama:

Dsihwibas skola,

no O. Funke.

Makfâ 20 kap.

Wehrtpapihru kursi.

Pehterburgâ, 19. Janwarî.

	Pirzeji	Pahrdeweji
II. austrum. aisleen.	102	102 1/2
III. austrum. aisleen.	103	103 3/8
4% eksschsem. aisl.	95 1/4	95 5/8
I. prehmiju bil.	240 1/2	241 1/2
II. „ „	227 1/2	228 1/2
III. „ „	192 3/4	193 1/2
6% Charkow. kihlu-gr.	—	—
5% „ „	101	101 1/2
6% Wilnas „	100 3/4	—
5% „ „	100 3/4	101 1/8
5% Kursemes kihlu-gr.	103	—
4 1/2% kursem. kihlu gr.	99 3/4	100 1/4
1 imperials	—	—
1 pusimperials	7.78	7.81

Labibas- un pretschu-tirgus.

Jelgawâ, 19. Janwarî.

1 puhru kweeschu	3	rubl.	25	kap.	lihdz	3	rubl.	75	kap.
1 „ audsu	2	„	75	„	„	3	„	—	„
1 „ meeschu	1	„	50	„	„	2	„	20	„
1 „ putraimu	3	„	—	„	„	3	„	20	„
1 „ ausu	1	„	30	„	„	1	„	40	„
1 „ sirnu	2	„	—	„	„	3	„	50	„
1 „ kartufeku	1	„	—	„	„	1	„	10	„
1 birkawu seena	3	„	50	„	„	4	„	—	„
1 podu sweesta	6	„	—	„	„	6	„	50	„
1 birkawu baltahs sahls	3	„	—	„	„	3	„	20	„
1 „ sarkanahs sahls	3	„	—	„	„	3	„	20	„
1 muzu silku	11	„	—	„	„	16	„	—	„
1 birkawu linu (krona)	50	„	—	„	„	52	„	—	„
1 „ „ (brahka)	32	„	—	„	„	34	„	—	„
1 muzu linsehklu	8	„	—	„	„	9	„	—	„
1 aß behrju malkas (7 pehd.)	16	„	—	„	„	18	„	—	„
1 „ egłu malkas (7 pehd.)	11	„	—	„	„	12	„	—	„

Birschas sinas.

Leepajâ, 19. Janwarî 1893.

Rudsi: 120 mahrz., Hollandijas, 88 kap. par pudu.
Ausas: Balt'ausas, laba preze, 78—82 kap. par. pudu.
Meln'ausas: laba preze, 74 kap. par pudu;
zaurmehra zena 73 1/2 kap. par pudu.
Meeschi: laba preze, 66—67 kap. par pudu.
Ehdamâ meeschi: 61—62 kap. par pudu.
Linsehklas: Leischu, 1.52 kap. par 7 mehreem, un stepju 1.48—1.49 kap. par 7 mehreem.
Griki: 80—81 kap. par pudu.
Ehdamâ sirni: 70—71 kap. par pudu.

Печатать разрѣшается. Полицеймейстеръ Баронъ Ропнъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tê klaht 2 peelikumi.)